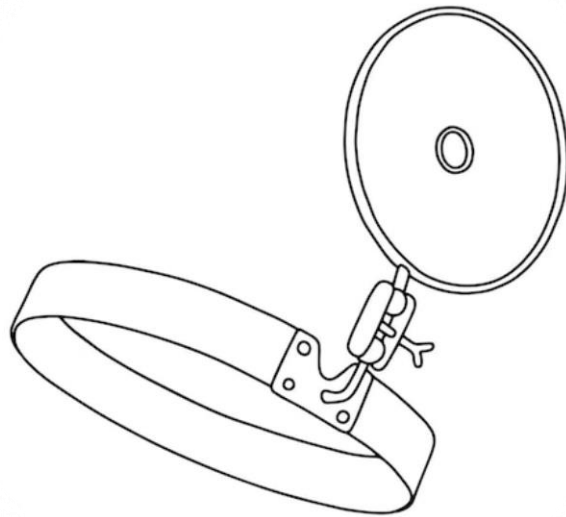

FORENINGEN AF YNGRE OTOLOGER

40-års jubilæum

1983-2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord.....3

Yngre otologers begyndelse.....4

Yngre Otologers bestyrelse

- tidligere.....6
- nuværende.....7

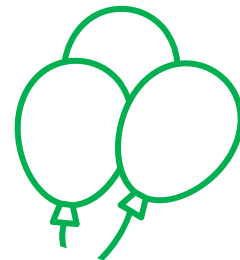
Øre-næse-hals kirurgiske og audiologiske afdelinger

- Før og nu.....8

Beretninger om livet som yngre otolog

- Ovl. Per Leganger Larsen.....11
- Ovl. Grethe B. Samuelson.....15
- Ovl. Caroline Plaschke.....18

Gamle kendinge.....19

*forside "pandespejl" tegning fra Freepic.

Forord

I anledningen af Foreningen af Yngre Otologers 40-års jubilæum har vi sammensat dette hæfte, som vi håber, vil give et lille indblik i vores fælles ØNH-historie. Midt i en travl klinisk hverdag kan det give et smil på læben at huske på den lange faglige tradition vi hver især indgår i. Vores kollegaer har gjort et stort arbejde for at skabe det gode speciale vi har i dag og vi er med til at forme det i fremtiden. Vi i bestyrelsen arbejder for et godt fagligt og socialt fællesskab for alle yngre otologer.

"Nihil sine labore"

Bestyrelsen ønsker alle et godt 40-års jubilæums møde.

Jægersborg, september 2023

Elisabeth Arndal & Marie-Louise Uhre Hansen

Foreningen af Yngre Otologers bestyrelse

Foreningen af Yngre otologers begyndelse

Her følger uddrag fra Otolaryngologiens* historie i Danmark af vore kolleger K. A. Thomsen og Otto Jepsen.

Bogen blev udsendt af Dansk Selskab for Otorhinolaryngologi Hoved og Halskirurgi (DSOHH) i anledning af selskabets 100-års jubilæum i 1999. Gengivet med DSOHH's accept.

Foreningen af Yngre Otologer

Foreningen omtales her i forbindelse med Otologisk Selskab p. gr. a. sin nære relation til dette.

Foreningen er stiftet 1983, overvejende på initiativ af Hans Dommerby og Torben Lau. Formålet var at øve indflydelse, der kunne føre til forbedring af undervisningen af de yngre otologer, især i klinikken. Forudsætningen for optagelse var i de første halve snes år medlemskab også af Otologisk Selskab. Dette krav bortfaldt i 1992, fordi selskabet krævede 1 års otologi, hvilket udelukkede de yngste otologer fra medlemskab af foreningen.

Foreningen har bl.a. gjort sig fortjent ved sine *årlige enquetes* til analyse af beskæftigelsessituationen og fremtidsudsigterne for yngre otologer. Se bl.a. omtalen heraf under Otologisk Selskabs kronik 1986, 1993 og 1996.

Siden 1992 har foreningen på initiativ af den daværende formand, Nanna Trojaborg, afholdt prisbillige 2 dages *internat-kurser* (i Otterup, på Hindsgaul og på Gl. Avernæs) i forbindelse med den årlige generalforsamling. Motiveringen for kurserne har bl.a. været, at de yngste otologer ikke har adgang til selskabets efteruddannelseskurser.

- 1992 Endonasal undersøgelsesteknik (Birgit Winther, Helge Arndal og Per Larsen).
- 1993 Moderne balancefysiologi (Vestehauge, Magnusson fra Lund).
- 1994 Krop og Stemme (J.W. Paulsen og operasanger Steen Byriel).
- 1995 Ansigtstraumatologi samt 2 hands-on kurser.
- 1996 Lyd og hørelse.
- 1997 Rekonstruktiv og kosmetisk kirurgi.

Formænd

- 1983-1986 Hans Dommerby (1945-)
- 1986-1989 Christian Siim (1948-)
- 1989-1991 Susanne Brofeldt (1951-)
- 1991-1994 Nanna Trojaborg (1958-)
- 1994-1997 Mikkel Holmelund Jakobsen (1955-)
- 1997- Troels Gudmund Nielsen (1956-)

Flere bestyrelsesmedlemmer i foreningen har samtidig eller senere siddet i Otologisk Selskabs bestyrelse (Dommerby, Chr. Hjort Sørensen, Siim, Trojaborg). Yngre læger i Selskabets bestyrelse har adgang til bestyrelsesmøder i foreningen. Se også året 1988 i afsnittet Otologisk Selskabs kronik.

1986

”Foreningen af yngre Otologer refererede sin seneste **dystre analyse af fremtidsudsigterne**. Forudsat en fortsat uddannelse af 12 otologer årligt ville der år 2000 være en overproduktion på ca. 160 speciallæger. Et medlem, Holm-Jensen, ytrede tvivl: Sådan går det jo ikke. Alle stillinger bliver fyldt op med specialister, hvorved tilgangen bremses”

1993:

”Af Foreningen af Yngre Otologers årlige enquete fremgik bl.a. at der fandtes 59 reservelægestillinger **på landets 21 øreafdelinger**, en tilbagegang på 7, idet 4 var nedlagt og 3 var konverteret til vagtbærende overlæger. **6 afdelinger havde ingen reservelæger.**”

1994:

Der var fortsat problemer med at forlige blokansættelse og A-kursusdeltagelse. Bestyrelsen havde atter måtte **diskutere forslag om uddannelse i speciallægepraksis**. Den var positiv over for ½ års uddannelse, men ikke på bekostning af 1. reservelægetiden”

1996

”Af *Yngre Otologers enquete* fremgår, at der findes 48 res. læge-stillinger, 55 1. res. lægestillinger (37 besat med speciallæger, hvoraf 17 er overlæge kvalificerede). Der er 22 afdelingslægestillinger, hvoraf 2 er ubesatte og 20 er besat med 16 mænd og 4 kvinder, medianalder 48 (alle 20 speciallæger, hvoraf 18 overlægekvalificerede i otologi, 3 i audiologi).”

”Der blev stillet forslag om omdøbning af kursusudvalget til uddannelsesudvalget, idet det ikke blot skulle varetage **det teoretiske kursus**, men bl.a. administrere blokstillingerne. Forslaget blev vedtaget på en ekstraordinær generalforsamling senere på året. Sundhedsstyrelsen ønskede den teoretiske uddannelse udbygget. Den havde udbedt sig en revideret målbeskrivelse og Chr. Siim havde udarbejdet en sådan. Man havde ikke opnået tilskud til færdighedskurser i tindingebens- og endonasal bihulekirurgi. **Sådanne kurser var ønskelige**, fordi reduktionen i varigheden af uddannelsesforløbet og økonomiske stramninger havde nedsat muligheden for superviseret oplæring i afdelingerne.

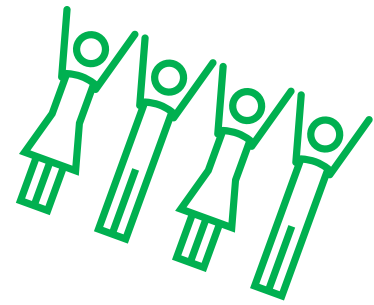
Inspektorordningen var endnu ikke blevet aktuelt i otolaryngologien, men Peter Illum og Hans Dommerby havde accepteret at være de første inspektorer”

1997

”Speciallægeuddannelsen skete nu udelukkende i blokstillinger, således at den kunne opnås på 4-5 år. Det var et problem, at det var svært at besætte blokstillingerne i Vestdanmark, hvor der var 6, medens der kun var 4 i Østdanmark. Man måtte befrygte en for ringe tilgang til faget. (Det er interessant at sammenligne med forholdene i 1980'erne, hvor man bestandigt mente, at der blev uddannet for mange otologer. Og så sent som i 1993 havde man opnået at få Sundhedsstyrelsen til at reducere antallet af uddannelsesstillinger fra 12 til 10!).”

Yngre Otologers bestyrelse

Tidligere formænd:

1983 - 1986 Hans Dommerby†

1986 – 1989 Christian Siim

1989 – 1991 Susanne Brofeldt

1991 – 1994 Nanna Trojaborg†

1994 – 1997 Mikkel Holmelund Jakobsen

1997 – 2001 Troels Gudmund Nielsen

2001 - 2003 Christian Prætorius

2003 - ? Anders Bilde

-

?- ? Anders Schermacher Larsen

2007 – 2011 Line Springborg

2011 – ? Søren Hansen

? - ? Caroline Plaschke

? – 2020 Jens Trane

2020 – 2022 Kasper Sandager Mikkelsen

Øvrige bestyrelsesmedlemmer (inkomplet*): Mikkel Alanin, Jesper Balle, Christian Danstrup, Thomas Dethloff, Cecilie Felding, Mads Fynboe, Morten Grøn, Søren Hansen, Søren Jelstrup, Kristine Karnov, Eva Kirkegaard Kjær, Anne Louise Reventlow, Pia Saustrup, Line Springborg, Mads Stage, Irene Wessel,

*giv endelig bestyrelsen besked hvis du kan huske andre, så vil de blive tilføjet onlineudgaven på foreningens hjemmeside.

Nuværende bestyrelse

Alexander W. Fjældstad, *Formand 2021* -
Reservelæge ph.d.
ØNH praksis

Marie-Louise Uhre Hansen, *Sekretær 2019* -
1. Reservelæge
Nordsjællands Hospital Hillerød

Marianne Kromann, *Kassér 2018*-
Speciallæge
Barsel

Elisabeth Arndal, *Udstilleransvarlig 2021* -
1. Reservelæge, ph.d.
Nordsjællands Hospital Hillerød

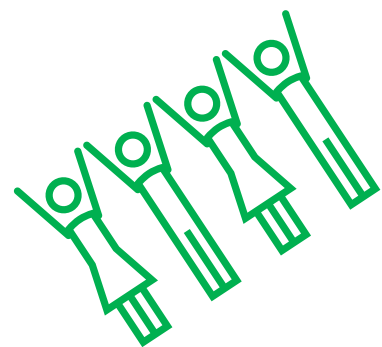
Anne-Sophie Homøe, *Webansvarlig 2021* -
Reservelæge, ph.d.-studerende
Rigshospitalet

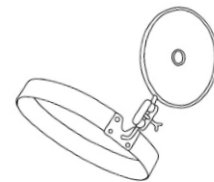

Erik Hägerström, *menigt medlem 2018* -
Afdelingslæge
Rigshospitalet

Kasper Sandager Mikkelsen, *tidligere formand, nu menigt medlem 2017* –
Afdelingslæge,
Aarhus Universitetshospital

Øre-næse-hals kirurgiske og audiologiske afdelinger

Før: (YO Håndbog 1992)

-9-

KLASSIFIKATIONER, SENGEPLADSER OG LÆGESTILLINGER

	Afd. klassifik.	Introduktion (mdr.)	Audiologi	R ₁ -tid (mdr.)	Senge	Overlæger	V. overlæger	Afdelingslæger	1. reservelæger	18 mdr.	Reservelæger	Klin. assistenter
Bispebjerg aud.			6			1		1	1		1	
Bispebjerg	u	12		18		5		2	2	2	5	-
Esbjerg		12		18	22	3	3		1		0	
Esbjerg aud.			8		22	1			0		0	
Frederiksberg		./.		6	0	2		1	1		0	
Gentofte aud.			6			1			2		1	
Gentofte	u	12		18	48	3			4	1	5	1
Glostrup		12		18	34	2		1	5		4	
Hillerød aud.			6			1			0		1	
Hillerød		12		18	26	2	2@		5		4	
Hjørring		12		18	18	2			2		3	
Holbæk		6		6	20#	2			1		0	
Holstebro		./.		18		3	3		1		0	
Holstebro aud.			8									
Nykøbing aud.			8									
Nykøbing F.		12		18	8	2			2		3	
Næstved		12		18	-	2			2		2	
Odense aud.		6				2			1		0	
Odense	u	12		18	56	3			6		6	1
Randers		./.		./.	8	2			0		0	
Rigshospital.aud				./.				1	0		0	
Rigshospitalet	u	12		18	33	4		2	4		4	3
Roskilde aud.				(8)		1			0		0	
Roskilde		12		18	30	2	1		4		4	
Slagelse aud.			8			1					-	
Slagelse		12		18		2			2		5	
Svendborg		12		18	20	2			2		2	
Sønderborg Aud.		8										
Sønderborg		12		18	32	3			3		3	
Thisted		./.		./.	0	1			0		0	
Vejle aud.			6			1			0		1	
Vejle		12		18	23	3	1		4		2	
Viborg		./.		18	27	2	2		2		0	
Aalborg aud.			6			1			0		1	
Aalborg	u	12		18	39	2		1@	4		4	
Århus aud.		6				1			1			
Århus	u	12		18	38	5		1	4		4	1

* er slået op, men ikke besatte
 @ vil blive opslået
 # sengepladser deles med øjenlæger
 Lægeantallet er det normerede antal

YO-STILLINGSENQUETE MAJ 1992

Årstal	1983	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Speciallæger	2	1	3	1	1	1	3	6
Postkursister	2	12	13	2	8	7	9	20
Kursister	25	12	9	10	11	7	8	12
Prækursister	12	12	10	11	7	6	7	
Vil være otolog > 1 år				20	12	19	11	16
Vil være otolog < 1 år	58	54	25	9	3	7	7	5
Vil ikke være otolog			38	30	35	28	18	18*

* I denne gruppe er 9 reservelæger, som er i kortvarige vikariater.

Årstal	1983	1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992
SPECIAL- LÆGER	57	56	64	62	72	65	71	66
OVERLÆGEKVA- LIFICERET	-	16	17	16	21	21	23	30

Nu:

Jylland:

- Ålborg
- Århus
- Esbjerg
- Gødstrup
- Vejle
- Sønderborg

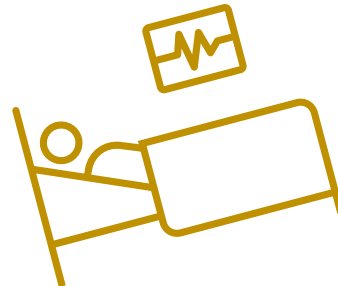

Fyn:

- Odense
- Svendborg

Sjælland:

- Hillerød
- Rigshospitalet, København
- Køge

Øvrige:

- Landssygehuset Torshavn
- Dronning Ingrid's Hospital, Nuuk

Beretninger om livet som yngre otolog

Af Ovl. Per Leganger Larsen

Af Yngre Otologer er jeg blevet bedt om at fortælle om nogle af de oplevelser, jeg selv havde som yngre otolog, og de kommer her;

Jeg blev læge i 1982 og speciallæge i 1993

Lysten til otologien fik jeg, da jeg under lægestudiet var så heldig, at nogle af forelæsningsne blev holdt af kirurger. Bl.a. af en norsk professor i thoraxkirurgi på Rigshospitalet Inge Rygg

Han havde været med til at opfinde hjerte-lungemaskinen og fortalte om hjertets anatomi og hjerteoperationer. Det virkede meget spændende.

Professor Mirko Tos fra øreafdelingen i Gentofte holdt efterfølgende en forelæsning om mellemørets anatomi og øreoperationer, hvor han også nævnte, hvordan man kunne flytte rundt på øreknoglerne, og få patienterne til at høre igen. Så var jeg solgt og vidste, at det var det, som jeg gerne ville lave. Jeg spiller selv trumpet, så sansekirurgien tiltalte mig meget.

Dengang var der langt færre læger på afdelingen. Det betød, at man noget hurtigere var nødt til at opnå en vis rutine, for at kunne udfylde sin plads på afdelingen.

Der var ingen intro-stillinger, så man skulle selv stykke uddannelsen sammen.

Som sideuddannelse skulle man have neurothorax- plastik- eller kæbekirurgi. Selv havde jeg thoraxkirurgi.

Hvis man ville være overlæge, var nåleøjet 4 år som 1. reservelæge på 2 forskellige afdelinger og mindst 2 år på en Universitetsafdeling, og dem var der ikke så mange af dengang, som der er nu.

Jeg startede som vikar for reservelæge på øre- næse- halsafdelingen i Gentofte sommeren 1982

I 1983 var jeg vikar for klinisk assistent på øreafdelingen i Gentofte og kom med til mødet på Rigshospitalet, hvor stiftelsen af Yngre Otologer fandt sted.

Jeg kan huske, at noget af det første, som Yngre Otologer satte i værk var, at kontakte de praktiserende speciallæger for at finde ud af, hvornår de havde tænkt sig at gå af og sælge deres praksis. Da man senere efter nogle år spurgte de praktiserende speciallæger om det samme, var tidspunktet blevet rykket nogle år frem.

Da jeg startede på afdelingen, lå der nogle metalkatetre, som var blevet brugt til at blæse luft op til mellemøret gennem det eustachiske rør med. Jeg fik at vide, at en patient engang havde fået en luftemboli af en sådan behandling, og man derfor var holdt

op med at anvende dem, men de lå stadig på bordene i ambulatoriet

Senere anvendte man i stedet luftdouche ad modum Politzer, med en næseoliven. En mere skånsom behandling.

Samme næseoliven blev brugt ved behandling for rhinosinuitis med Proetz sugning, som bestod af detumescering af næsen efterfulgt af sugning.

Fiberskopet var ikke tilgængeligt i starten, og indtil det blev indført i afdelingen, foregik undersøgelse af larynx med et spejl opvarmet over en spritflamme eller en elektrisk spejlvarmer, så det ikke duggede.

Denne ikke optimale undersøgelse bevirkede at patienten kunne have gået i månedsvis, inden deres gener fra halsen viste sig at være en larynxcancer.

Fiberskopet er nu blevet et nødvendigt værktøj i dagligdagen.

Senere kom nogle små fiberskoper, som Jesper Hald og Ulrik Koks Andreassen have lånt i Japan. Vi tog et foto af en spytsten. Meningen var at stenen skulle knuses med ultralyd, men man var bange for at skade hørelsen på patienten og opgav. Det var starten til den senere sialoendoskopi og behandling.

Om fredagen blev reservelægen sendt over i kantinen efter en forfriskning, som man delte i konferencerummet. Det var som en stor familie, hvor man talte om løst og fast,

samtidig med at ideerne til kommende forskningsprojekter så dagens lys.

Jeg fik til opgave at undersøge udviklingen af cilier i næsen og tuba eustachii hos fostre.

Først måtte man gå på biblioteket og slå op i nogle store bøger, "Index Medicus", for at finde nogle relevante artikler, som så kunne bestilles i kopi og afhentes senere. Nogle gange skrev man til forfatteren og bad om et særtryk. Artiklen kunne ikke bare skrives i et skriveprogram, men måtte skrives på en gammeldags skrivemaskine med fare for en ny fejl, hver gang referencelisten skulle skrives om. Hvis man skulle bruge fotodokumentation af nogle histologiske snit, var det ikke digitale fotos, men analogfilm. Så det var nødvendigt at tage flere hundrede fotos for at være sikker på, at nogle af billederne blev skarpe. Selvom det var besværligt i starten, er det dog alligevel blevet til 85 videnskabelige arbejder.

De første tubulationer var foretaget sidst i tresserne – først i halvfjerdserne. Disse patienter skulle efterundersøges og det foregik med hulkort. Man lærte at se på og beskrive forandringer af trommehinderne, men til opgørelsen brugte vi de hulkort, som Tos havde brugt til at registrere sygehistorie og trommehindens udseende med. Det var lidt besværligt, og man var nødt til at foretage nogle kontroller, så man kunne være helt sikker på det rigtige resultat.

Senere fremstillede og sammensatte ingeniør, dr. med. Claus Elberling, som var ansat på audiologisk afdeling en computer i et stort stativ.

I den kunne data indtastes og resultaterne plottes ud, så man kunne fremstille en kurve, eller de kunne skrives ud med median og range.

Mirko Tos var min mentor indenfor bihulekirurgien. Han rejste verden rundt og vidste hvad der rørte sig. Han havde faktisk også lavet rigtig meget rhinologisk forskning og han styrkede min interesse for næsepolypper og bihulekirurgi. En dag sagde han til mig; "Jeg kan ikke forstå, at man i flere hundrede år har sagt, at næsepolypperne opstår inde i sinus ethmoidalis og går igennem knoglen og ned i næsen. Det er ulogisk - og det var det." "Gå over på sektionsstuen, kig nogle afdøde i næsen og se efter næsepolypper. Så lærer du anatomen og vi skriver nogle videnskabelige arbejder om oprindelsesstedet og frekvensen af næsepolypper, og når den kikkertvejledte bihulekirurgi skal indføres i Danmark, er vi klar" – og det var vi.

En dag viste jeg Mirko Tos en operation, som jeg havde foretaget på en afdød kranio-tomeret patient. Jeg havde boret ned i bihulerne oppefra, så man kunne se, hvor jeg nedefra var kommet ind i bihulerne. Så sagde Tos; "Vi laver en på mandag" og det gjorde vi. Sven Vang-Petersen fra Odense havde været på et kursus hos Heinz Stammberger i Graz og havde opereret en patient i 1988. Vi opererede så den første i 1989. Efter et par år var der ca. 50 endoskopiske bihule-operationer om året og nu er der mange flere. Det resulterede i at vi, efter at jeg havde skrevet en manual om endonasal endoskopisk og/eller mikroskopisk sinuskirurgi, kunne afholde det 1. kursus i bihulekirurgi i Danmark i 1993.

En af de første patienter som jeg bihule-opererede" sagde; "Min asthma er væk" og det var jo sandt. Senere er der blevet- og bliver der forsket meget i "United Airways".

En anden patient, kunne fortælle mig, at professor Ernst Schmiegelow havde fået bevilget 2 pladser inde under en trappe på Frederiks Hospital. Det var den første ambulante øre- næse- halsklinik i Danmark. Jeg blev senere inviteret på kaffe hjemme hos patienten og fik lov til at kopiere Schmiegelows "Spredte erindringer fra et langt liv". Skrevet da han var 90 år. Fantastisk læsning for en otolog. Her kunne jeg læse, at patienterne i den ambulante klinik blev set på con amore, uden beregning. Så Schmiegelow må også have brændt for specialet.

Jeg var også på øreafdelingen i Gentofte i 1993, da Mirko Tos opererede den første patient, med et cochlear implant. Næste dag udgav Politiken en 2 sider stor artikel med overskriften; Han sætter lyd på de døves ører. Der var meget stor interesse for dette og afdelingen blev kimet ned dagen efter. Ørekirurgien fascinerer mig stadig, og når jeg sidder og opererer et øre, kan jeg ikke altid rigtigt forstå, at jeg også får penge for det. Når man hiver mechen ud på en patient, som man har udskiftet stigbøjlen på, og patienten græder og siger, "nu hører jeg i stereo", så er det det hele værd.

Min interesse for ørekirurgien var jo stor fra starten. Udover paracentese og tubulation starter man med myringoplastik, og da jeg viste Mirko Tos at jeg anvendte en brusknapp med

tilhørende perikondrie til at lappe et hul i trommehinden, så man kunne sikre, at transplantatet ikke gled af og undgå at udfylde mellemøret med spongostaner for at holde transplantatet på plads, sagde han; "Det er jo en ny teknik. Vi kalder den In-Lay On-Lay og skriver et kapitel om den i min nye bog om anvendelse af brusks ved øreoperationer". Der var ikke langt fra tanke til handling.

Af sjove oplevelser kan jeg nævne; Man bliver nogle gange sammenlignet med andre. Som f.eks. da jeg skulle stemple en recept til en patient, som selv var skuespiller. Jeg tog min kuglepenn frem. I kuglepennen var indbygget et stempel, som jeg skød frem og stemplede recepten med, hvorefter patienten udbrød; "Wow min læge er James Bond"

Senere da jeg var blevet 1. reservelæge på Rigshospitalet ringede en fornem og kendte patient en søndag, da jeg havde vagt og spurgte efter overlæge Lars Holme-Nielsen, da der var noget i vejen med høreapparatet. Jeg sagde, at det ville jeg da godt se på. Patienten iført ozelotpels ankom med chauffør til Rigshospitalet. Jeg tog imod og vi "snakkede" ikke, men "talte" rigtig godt sammen. Patienten fortalte mig bl.a. at jo ældre man bliver jo hurtigere går tiden, og det kan jeg nu erfare er rigtigt. Jeg modtog senere en biografi om vedkommendes liv.

Jeg har aldrig fortrudt at jeg blev ørelæge, selvom jeg for at blive ørelæge måtte arbejde

dag og nat med langt flere vagter end i dag, da vi dengang var langt færre læger til at dække vagtskemaet.

Jeg er stadig medlem af yngre otologer, selvom jeg er blevet ældre. Men tiden er gået hurtigt med alle disse spændende oplevelser og går som sagt hurtigere jo ældre man bliver. Jeg har ikke fortrudt, at jeg valgte netop dette speciale.

Med de bedste ønsker for fremtiden for de Yngre Otologer

Per Leganger Larsen, nu ældre otolog.

Nordsjællands Hospital Hillerød

- Afdelings læge 1996-1998
- Overlæge 1998-2021

ØNH konsulent ØNH privat hospitaler 2001 - nuværende

Af. Ovl. Grethe B. Samuelson

Opfordret af YO's Bestyrelse har jeg i anledning af YO's 40 årsjubilæum lavet en lille beskrivelse af, hvilke mærkepæle, jeg har været med til at kæmpe for gennem mine 14 år i DSOHHs uddannelsesudvalg fra 2009 til i dag 2023.

Først en definition af DSOHHs uddannelsesudvalg: *Udvalget har som opgave at planlægge og afholde de specialespecifikke kurser, der fremgår af målbeskrivelsen for vores fag. Herudover assisterer udvalget Bestyrelsen i sager vedrørende videreuddannelse, eksempelvis overfor offentlige myndigheder, faglige organisationer og andre selskaber. Udvalget sikrer, at kurserne opfylder kravene i målbeskrivelsen. Udvalget skal gennem en kritisk vurdering af undervisningen sikre, at undervisningsemner, form og reelle indhold har den kvalitet, der er nødvendig for at sikre en tilstrækkelig bredde og dybde i den teoretiske del af speciallæge-uddannelsen i øre-, næse-, og halssygdomme.*

Da jeg blev ansat som Postgraduat Klinisk Lektor – PKL - i Region Øst i 2009 blev jeg naturligt medlem i DSOHH's uddannelsesråd. Som PKL har man ansvar for uddannelsen af speciallægerne i ØNH-specialet i sin pågældende region. Derfor var det med stor frustration, at jeg måtte erfare, at uddannelsen til speciallæge i ØNH ikke var ens i vores lille Danmark i 2009.

I 2002 var der blevet nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Foreningen af Speciallæger (FAS) og Danske Regioner, der arbejdede på at få etableret et samarbejde mellem praktiserende otologer og uddannelsesregionerne – men desværre

lykkedes det ikke i Region Øst, på trods af at et ophold i Praksis var tænkt ind i målbeskrivelserne fra både 2004 og 2007.

Praksisopholdet som et ½ årligt forløb blev dog en realitet i Region Syd allerede i 2006 og i Region Nord fra 1/3-2007, men trods utallige forhandlinger lykkedes det ikke i Region Øst.

Som nyudnævnt PKL i Region Øst, følte jeg et stort ansvar for, at speciallægeuddannelsen i ØNH i Øst skulle være den samme som i de øvrige regioner. Men gode råd var dyre, da forhandlingerne mellem Danske Regioner og FAS var gået i hårdknude i regionen. Som et sidste desperat forsøg, tænkte jeg, at jeg hellere måtte gå direkte til "dragens hoved", dvs. til selveste formanden for Danske Regioner, som på det tidspunkt var Bent Hansen. Jeg så på deres hjemmeside, at Bent Hansens mobil-telefonnummer stod anført, så derfor ringede jeg direkte til ham i april 2010. Og der var hul igennem, han svarede – og lyttede! Så 20 minutter senere havde jeg chefrådgiveren i det Sundheds- og socialpolitisk kontor i Danske Regioner i røret!

Herpå fik jeg i tæt samarbejde med både DSOHH's Bestyrelse og DØNHO i september 2010 formuleret et officielt brev fra mig med DSOHH's Bestyrelses logo på papiret, om "*at vi efter otte års forhandlinger fra første aftale - og fem år efter, at de første læger i speciallæge-uddannelsen begyndte i de såkaldte nye blokke bl.a. omfattende opholdet i speciallægepraksis (og som i Øst i stedet har fået erstatningsansættelse på en ØNH-afdeling) – stadig ikke havde kunnet indgå en aftale i Region Øst*". Som konklusion måtte vi/jeg skrive: "*at Dansk Selskab for Oto-Rhino-Laryngologi og Hoved- Halskirurgi (DSOHH) må kontakte Sundhedsstyrelsen med henblik på at speciallægeuddannelsen i*

*ØNH i Region Øst ikke kan indstilles til godkendelse **uden** opholdet i speciallægepraksis. Som konsekvens vil en manglende godkendelse på sigt betyde en væsentlig reduktion i antallet af ØNH-speciallæger”.*

Så var banen ligesom kridtet op, og heldigvis lykkedes missionen og begge parter mødtes og fik landet en aftale ved udgangen af 2010, og hermed blev Praksisopholdet endelig også en del af hoveduddannelsen i det Østlige Danmark!

Samtidig, altså i 2011, kom endnu en ny målbeskrivelse og daværende Hovedkursusleder Per Cayé kunne i sin årsberetning 2011 skrive: ”Det er med stor glæde at kunne meddele, at man endelig har etableret det i målbeskrivelsen anførte 6 måneders praksisophold i Region Øst”.

I 2011 blev det også besluttet at etablere et nyt A-kursus, nemlig Billeddiagnostik! Dog blev det først en realitet i 2013. Men igen blev fik vores uddannelse en stor forbedring og løft af vores uddannelse!

I 2015 opstartede Helena Fagö-Olsen ideen om at etablere et e-learning-kursus som forberedelse til de enkelte A-kurser, inspireret af lignende kurser i Sverige. Helena havde fået en bevilling fra DSOHH til at udvikle kurserne, den gang baseret på den europæiske Øre-, Næse-, Hals lærebog. Med hjælp fra flere fagkonsulenter blev der formuleret en multiple-choice test, som i dag er baseret på litteratur, som den ansvarlige delkursusleder udvælger, fremfor den europæiske lærebog. I 2019 blev det første e-learning-kursus gennemført op til Næse-Bihule-kurset og siden er e-learningkurserne blevet etablerede for alle A-kurserne, hvilket i følge delkursuslederne har højnet

kursisternes niveau, motivation og læring for kurserne betydeligt!

I 2016 overtog jeg posten som hovedkursusleder efter Per Cayé og én af mine kæpheste blev at få planlagt de respektive A-kurser på fastlagte tidspunkter under hoveduddannelsen incl. datoer af hensyn til planlægningen for både den enkelte kursist, men også af hensyn til afdelingernes vagtskemaer. Tidligere tilmeldte kursisterne sig selv, hvilket ofte resulterede i en ophobning af kursusaktivitet i slutningen af de enkelte kursisters hoveduddannelse. Det var et større puslespil, men heldigvis lykkedes det med god assistance fra mine Excel-kyndige kursussekretærer! Denne ordning blev indført fra oktober 2017, men var udfordret af en ”pukkel” af ældre kursister, som manglede flere af deres kurser. Da Covid pandemien ramte os – blev vi yderligere udfordret pga. aflysninger og udskydelse af kurser, men efterhånden har vi fået rimeligt styr på det, selvom kursisternes (alle kommende ØNH læger) udfordrer planlægningen pga. orlov, sygdom, manglende kapacitet på enkelte af kurserne etc.

Seneste nye tiltag kom, da altid visionære Thomas Qvist Barrett i 2019 kom med et oplæg fra DØNHO om nyt A-kursus fokuseret på Otorhinolaryngologi i speciallægepraksis. Da vi på det tidspunkt ”kun” brugte ca. 175 timer ud af 210 mulige, blev der lavet et udkast til et kursusprogram, som efter vurdering i DSOHH’s Bestyrelse blev vedtaget i sin reviderede 3-dages version. Så skulle vi have det planlagt, hvornår det passede bedst ind i det enkelte hoveduddannelsesforløb, og det blev besluttet i Udvalget, at kurset lå bedst i 2. år af HU. Kurset blev således en del af den seneste målbeskrivelse fra 2022 og har netop i år haft premiere her i september. Kurset er blevet godt taget i mod og er blevet flot evalueret.

De bedste uddannelseshilsner herfra – og rigtig god jubilæumsfest!

Grethe Badsberg Samuelson,
Hovedkursusleder i Otorhinolaryngologi

Den overordnede placering for de Specialespecifikke kurser i ØNH Hoveduddannelsen fra 2022:

Specialespecifikke kurser i ØNH	Tidspunkt for afholdelse på året	Placering under Hoveduddannelsen
1. Audiologi	November	1. år af HU
2. Vestibulologi	December	1. år af HU
3. Billeddiagnostik	Marts	1. år af HU
4. Mellemøret	Januar	2. år af HU
5. Endoskopi	Juni	2. år af HU
6. Praksis kursus	September	2. år af HU
7. Næse- og bihuler	Februar	3. år af HU
8. Hoved- og Halskirurgi	Maj	3. år af HU
9. Paraklinik	November	3. år af HU

Af Ovl. Caroline Plaschke

... lidt YO erindringer

Der er noget spøjst ved at blive spurgt om at skrive erindringer ned om ens tid som ØNH-læge. Der blev man lige SÅ gammel! Men samtidig også en finurlig erindringsrejse, da man alligevel over årene har samlet gode minder sammen. Og i forhold til Yngre Otologer er alle erindringerne positive og giver smil på læben.

Netop færdig fra turnus i Nordjylland startede jeg som grøn reservelæge på Hillerød ØNH i 2008 og fik hurtigt klar besked om, at ville jeg noget i specialet, var det et MUST at melde mig ind i YO og komme til årsmødet. Alle yngre læger fra afdelingen ville med, så der var rift om pladsen hos vagtplanlæggeren. Mødet blev den gang afholdt på Sydfyn, og alle glædede sig til eventet. Undervisningen var super for en ny reservelæge, men festen.... Åh festen var jo fantastisk! Der er intet, der kan slå en god udklædningsfest, hvor alle er spændte og kampklar fra start.

Yngre Otologers møder blev fast inventar i mit årshjul, og med onkologisk sideuddannelse, ph.d., nye ansættelser og afdelinger i hoveduddannelsen, var YO perfekt til at gense alle "de gamle" kollegaer og få lært noget nyt fagligt. Årsmødet rykkede fra Fyn til Kolding Fjord, og i 2013 stillede jeg op og blev valgt til bestyrelsen. Ud over erfaringerne med at bygge gode ØNH kurser op og lave organisatorisk arbejde, har det affødt bekendtskaber på tværs af afdelinger og af Danmarks-kortet, som jeg fortsat har gavn og glæde af i dag. Den organisatoriske erfaring er bragt videre til arbejde i DSOHH og DAHANCA, og dermed har YO-årene både skabt festlige minder, bibragt ØNH kundskaber og lagt trædesten for organisatorisk arbejde senere i karrieren.

Over årene er YO gået fra at være lidt af en Københavner-klub til gradvist og heldigvis at blive med repræsentation fra hele landet. Det er en absolut force! Forhåbentlig vil Yngre Otologer i mange år fremadrettet være organisationen,

hvor yngre ØNH-læger folder sig ud både fagligt og socialt på tværs af alle afdelinger i landet.

Stort tillykke til YO – en nu nydelig, midaldrende dame!

Gamle kendinge (1992)

Håndbog 1992

YO YO YO YO YO YO YO YO YO YO YO

FORENINGEN AF YNGRE OTOLOGER

RP

Hydrocortison med Terramycin® og Polymyxin B

1 tube à 5 ml
Ds. 2-4 øredråber x 3 daglig

HTP er kendt som et effektivt kombinationspræparat til behandling af inflammationsprocesser i øret eller øjet.

HTP må anses for et velegnet præparat, når der til udvortes brug er behov for en både anti-inflammatorisk og en anti-bakteriel virkning.

HTP giver ikke risiko for neomycin allergi, og kan derfor anvendes som 1. linjemedicin.

HTP er oliebaseret, hvilket letter oprensningen ved voks- og skorpedannelse - også i situationer med ukendt trommehindetilstand.

Hydrocortison med Terramycin® og Polymyxin B er derfor et godt valg til behandling af øret.

Indikationer: Øregangseksem og otitis externa forårsaget af tetracyclintolerante bakterier og otitis media.

Kontraindikationer: Voks og ammeperioden. Forbundet trommehindetilstand er risikabel. Ingen risiko for allergi. Som ved de andre glukokortikoider kan der være en risiko for øget tryk i øjet.

Udlevering & Tilskud 50%

Videnskabeligt 1992: 327, 609 Medicinfortegnelsen 1992: 686

DIAGNOSE: LUFTVEISINFEKTIONER
Forilin®: En lille tablet 2x daglig
Når V-penicilin er kontraindiceret, eller ikke har effekt.

Forilin®
Indikationer: Infektioner forårsaget af penicillinfølsomme mikroorganismer.
Doseringsvoksne: 150 mg 2 gange dagligt. Skal indtages før et måltid.
Bivirkninger: Gastrointestinale gener, forstoppelse, allergi overfor makrolidantibiotika.
Interaktioner: Kan øge halveringstid og plasmaconcentrationer af teofyllin og disopyramid.
Sikkerhed og anvendelse: Erfaring giver tillid til behandling af børn. Kan anvendes under amning.
Paknings størrelser: 10, 10x5, 20, 30, 60, 90, 180, 360, 720, 1440, 2880, 5760, 11520, 23040, 46080, 92160, 184320, 368640, 737280, 1474560, 2949120, 5898240, 11796480, 23592960, 47185920, 94371840, 188743680, 377487360, 754974720, 1509949440, 3019898880, 6039797760, 12079595520, 24159191040, 48318382080, 96636764160, 193273528320, 386547056640, 773094113280, 1546188226560, 3092376453120, 6184752906240, 12369505812480, 24739011624960, 49478023249920, 98956046499840, 197912092999680, 395824185999360, 791648371998720, 1583296743997440, 3166593487994880, 6333186975989760, 12666373951979520, 25332747903959040, 50665495807918080, 101330991615836160, 202661983231672320, 405323966463344640, 810647932926689280, 1621295865853378560, 3242591731706757120, 6485183463413514240, 12970366926827028480, 25940733853654056960, 51881467707308113920, 103762935414616227840, 207525870829232455680, 415051741658464911360, 830103483316929822720, 1660206966633859645440, 3320413933267719290880, 6640827866535438581760, 13281655733070877163520, 26563311466141754327040, 53126622932283508654080, 106253245864567017308160, 212506491729134034616320, 425012983458268069232640, 850025966916536138465280, 1700051933833072377310560, 3400103867666144754621120, 6800207735332289509242240, 1360041547066457909848480, 2720083094132915819696960, 5440166188265831639393920, 10880332376531663279187840, 21760664753063326558375680, 43521329506126653116751360, 87042659012253306233502720, 17408531802450661246700480, 34817063604901322493400960, 69634127209802644986801920, 139268254419605289937603840, 278536508839210579875207680, 557073017678421159750415360, 1114146035356842319500830720, 2228292070713684639001661440, 4456584141427369278003322880, 8913168282854738556006645760, 17826336565709477112013291520, 35652673131418954224026583040, 71305346262837908448053166080, 142610692525675816896106332160, 285221385051351633792212664320, 570442770102703267584425328640, 1140885540205406535168850657280, 2281771080410813070337701314560, 4563542160821626140675402629120, 9127084321643252281350805258240, 18254168643286504562701610516480, 36508337286573009125403221032960, 73016674573146018250806442065920, 146033349146292036501612884131840, 292066698292584073003225768263680, 584133396585168146006451536527360, 116826679317033632001293073104640, 233653358634067264002586046209280, 467306717268134528005172092418560, 934613434536269056001034444837120, 18692268690725381120020688896744320, 37384537381450762240041377793488640, 74769074762901524480082755586977280, 149538149525803048960165511173954560, 299076299051606097920331022347909120, 598152598103212195840662044695818240, 119630519620642439168132408939163520, 239261039241284878336264817878327040, 478522078482569756672529635756654080, 957044156965139513345059271513308160, 1914088313930279026700118443026163840, 3828176627860558053400236886052327680, 7656353255721116106800473772104655360, 1531270651144223221360094754420930720, 3062541302288446442720189508841861440, 612508260457689288544037901733728640, 122501652091537857708807580346745280, 245003304183075715417615160693490560, 4900066083661514308352303213869120, 9800132167323028616704606427738240, 1960026433464605723340921285547520, 3920052866929211446681842571095040, 7840105733858422893363685142190080, 15680211467716845786727370284380160, 31360422935433691573454740568760320, 6272084587086738314690948113752640, 12544169173773476629381896227505280, 2508833834754695325876379245501120, 5017667669509390651752758491002240, 10035335319018781303505516982004480, 20070670638037562607011033964008960, 40141341276075125214022067928017920, 80282682552150250428044135856035840, 160565365104300500856088271712071680, 321130730208601001712176543424143360, 642261460417202003424353086848286720, 128452292083440400684870617369573440, 256904584166880801369741234739146880, 513809168333761602739482469478293760, 1027618336667523205478964938956587520, 2055236673335046410957929877913175040, 4110473346670092821915859755826350080, 8220946693340185643831719511652700160, 16441893386680371287663430223305400320, 3288378677336074257532686044661080640, 6576757354672148515065372089322161280, 1315351470934429703013074417864322560, 2630702941868859406026148835728645120, 5261405883737718812052297671457290240, 1052281176747543762410459534291580480, 2104562353495087524820919068583160960, 4209124706990175049641838137166321920, 841824941398035009928367627433243840, 1683649882796070019856735254866477760, 3367299765592140039713470509732955360, 673459953118428007942684001946591040, 1346919906376856015885368003891822080, 2693839812753712031770736007783644160, 5387679625507424063541472015567288320, 10775359251014848127082944031134576640, 2155071850202969625416588806226915280, 4310143700405939250833177612537830560, 8620287400811878501666355225075661120, 17240574801623757003332710450151322240, 3448114960324751400666542090030264480, 6896229920649502801333084180060528960, 13792459841299005602666168360121157920, 2758491968259801120533233732024235840, 5516983936519602241066467464048471680, 1103396787303920448213293492809743360, 2206793574607840896426586985619466720, 4413587149215681792853173971239133440, 8827174298431363585706347942478266880, 17654348596862727171412695884956533760, 35308697193725454342825391769913067520, 7061739438745090868565078353982613440, 14123478877490181737130157071965226880, 2824695775498036347426031414393053760, 564939155099607269485206282878611520, 1129878310199214539770412557757223040, 225975662039842907954082511551446080, 451951324079685815908165023102892160, 903902648159371631816330046205784320, 1807805296318743263632660092411568640, 3615610592637486527265320184823137280, 7231221185274973054530640369646274560, 1446244370454994610906128073929249120, 2892488740909989221812256147858482240, 5784977481819978443624512295716964480, 115699549636399568772490259114328960, 231399099272799137544980518228657920, 462798198545598275089961036457315840, 925596397091196550179922072914631680, 185119279418239310035984414582923360, 370238558836478620071968829165846720, 740477117672957240143937658331693440, 148095435534591448028787531666386880, 296190871069182896057575063332773760, 592381742138365792115150126665547520, 1184763484276731584230300253331095040, 2369526968553463168460600506662190080, 4739053937106926336921201013324380160, 9478107874213852673842402026648760320, 18956215748427705347684804053297520640, 37912431496855410695369608106595041280, 75824862993710821390719216213190082560, 15164972598742164780143842442638015120, 30329945197484329560287684885276030240, 60659890394968659120575369770552060480, 121319780789937318241150739541104120960, 2426395615798746364823014790822082560, 4852791231597492729646029581644165120, 9705582463194985459292059163288330240, 1941116492638997091858411832657660480, 3882232985277994183716823665315320960, 7764465970555988367433647330630641920, 15528931941111976734867294661261283840, 3105786388222395346973458932252267680, 6211572776444790693946917864504535360, 12423145552889581387893835729009070720, 24846291105779162775787671458018141440, 49692582211558325551575542916036282880, 99385164423116651103151085832072565760, 19877032884623330220630217166145131520, 3975406576924666044126043433229026240, 7950813153849332088252086866458044480, 15901626307698664176504173732916088960, 31803252615397328353008347465832177920, 63606505230794656706016694931664355840, 127213010461589313412033389863327111680, 254426020923178626824066779726654223360, 508852041846357253648133559453308446720, 10177040836927145072962671189066169141440, 203540816738542901459253423781323282880, 407081633477085802918506847562646565760, 814163266954171605837013695125293131520, 1628326533908343211674027390250586263040, 3256653067816686423348054780501172526080, 651330613563337284669610956100235005120, 1302661227126674569339221912200470010240, 2605322454253349138678443824400940020480, 5210644908506698277356887648801880040960, 10421289817013396554713775297603760091520, 20842579634026793109427550595207520183040, 41685159268053586218855101191415040266080, 83370318536107172437710202382830081332160, 16674063707221434487542040476566016642560, 33348127414442868975084080953132033285120, 66696254828885737950168161906264066570240, 133392509657771475900336323812528133140480, 266785019315542951800672647625562662680960, 53357003863108590360134529525112533337120, 1067140077262171807202690590502250666723840, 2134280154524343614405381181004501333447680, 4268560309048687228810762362009002666895360, 8537120618097374457621524724018005333790720, 17074241236194748915243049448036006667581440, 34148482472389497830486098976072013335162880, 682969649447789956609721979521440266703360, 136593929889557991321944395904288533406720, 273187859779115982643888791808566866813440, 546375719558231965287777583617133733626880, 1092751439116463930575555167234267467253760, 2185502878232927861151111134465334934507520, 437100575646585572230222226893066969001440, 874201151293171144460444453786133937802880, 174840230258634228920088890757226767605760, 349680460517268457840177781514453535211520, 69936092103453691568035556302890706042240, 139872184206907383136071112605781412084480, 2797443684138147662721422252115628241688960, 5594887368276295325442844504231255473777280, 1118977473655259065088568900846251047555520, 2237954947310518130177137801692502095111040, 4475909894621036260354275603385004190222080, 895181978924207252070855120677000838044480, 1790363957848414504141710243554001676888960, 3580727915696829008283420487108003353777920, 7161455831393658016566840974216006707555840, 14322911662787316033133681948432013515111680, 28645823325574632066267363896864027030223360, 57291646651149264132534727793728054060447040, 11458329330229852826506945558745610120888960, 229166586604597056530138911174910241717777280, 45833317320919411306027782234982043435555520, 9166663464183882261200556446996408687111040, 18333326928367764522401113293992817374222080, 36666653856735529044802226587985634748444160, 7333330771347105808960445317597266948888320, 146666615426942116179208906351945339777760, 293333230853884232358417812703806795555520, 58666646170776846471683562540761359111040, 1173332923415536929433671250815227182222080, 2346665846831073858867342501630454364444160, 4693331693662147717734685003260908728888320, 93866633873242954354693700065218174577760, 187733267546485908709387400130436349155520, 375466535092971817418774800260872698311040, 750933070185943634837549600521745386622080, 1501866140371887269675099201043673573244160, 3003732280743774539350198402087347146488320, 600746456148754907870039680417469492888640, 1201492912297509815740079360834938975777280, 2402985824595019631480158721669877951555520, 480597164919003926296031744333975590311040, 961194329838007852592063488667951806222080, 1922388659676015051184126977335903612444160, 3844777319352030102368253954671807224888320, 76895546387040602047365079093436144977760, 153791092774081204094730158186872289955520, 307582185548162408189460316373744579911040, 615164371096324816378920626747489159822080, 1230328742192649632757841253494983197444160, 2460657484385299265515682506989967354888320, 49213149687705985310313650139799347097760, 984262993754119706206273002795986941955520, 196852597548823941241254600559197383911040, 393705195097647882482509201118394767822080, 7874103901952957649650184022367895356444160, 1574820780390591529930036804735791072888320, 314964156078118305986007360947158214577760, 629928312156236611973014641894366431555520, 125985662431247323954602928

